TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tiistai The Western Workmen's Pub. Society'n kustantamana.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
1 vuosikerta....$1.50 Puoli vuotta....90c
CANADAAN JA SUOMEEN
1 vuosikerta....$1.75 Puoli vuotta..$1.00
TOVERITAR
BOX 99 ASTORIA, ORE.

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)
SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:
One year......$1.50 6 months......90c
IN CANADA:
One year......$1.75 6 months....$1.00
IN FOREIGN COUNTRIES:
One year......$1.75 6 months....$1.00

Advertising rates 50c per inch per insertion.
Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katuien kulmassa. Puhelin 365.
Ilmotushinta 50 senttiä tuumalta kerran. Nimailmotuksista $1.00 ensimäiseltä tuumalta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta lisää.

TOIMITUS:
· Maiju Nurmi

Box 99, Astoria, Oregon.

Toverittaren tilaajaluettelo osottaa seuraavaa:

UUSIA	30
KATKENNEITA	141
PAINOS ON	8082

LAPSILLE KIRJOTTAJAT, TARTTUKAA KYNÄÄN!

Kaikkia entisiä ja paljon uusia lasten julkaisujen avustajia pyydetään lähettämään kirjotuksia LASTEN JOULUUN.

Tehkäämme yhteisvoimin Lasten Joulusta oikein pirteä ja ajanmukainen julkaisu. Kirjotusten pitäisi olla täällä viimeistään lokakuun alussa. Kuvat ovat myöskin tervetulleita. Kirjotukset lähetettävä osotteella: Lasten Joulun Toimitus, Box 99, Astoria, Oregon.

TYÖMIEHEN JOULUN AVUSTAJAT!

Aika rientää. Elokuun on pian kulunut ja viimeinen määräpäivä Työmiehen Joulun avustusten lähettämiselle oli 15 p. syyskuuta. Nyt kynään käsiksi kiireen kyytiä jokainen, joka ei vielä ole alkanut kirjotustaan valmistella. Sivuuttakaa vähemmän tärkeitä hommia ja pankaa parastanne, että saataisiin mahdollisimman kunnollinen Työmiehen Joulusta, joka tänä vuonna todennäköisesti on AINOA SUOMENKIELINEN TYÖVÄEN JOULULEHTI KOKO MAILMASSA. Huomattava määrä avustuksia on saapunutkin jo toimitukselle — arvokkaita kirjotuksia, mikä osottaa, että niiden laatijat ovat antaneet asialle sen huomion minkä se ansaitsee. Lähettäkää avustuksenne osotteella: TYÖMIEHEN JOULUN TOIMITUS, Box 553, Superior, Wis.

KANSANKIRJEITÄ

EUREKA, CAL.

Harvoin enää näkee täältä uutisia Toverittaressa. Vissiinkin kesäiset kiireet estävät, vai mikä lienee vikana?

No niin. — Jos alan politiikasta. Täkäläiset unionistit ovat kovassa touhussa saada Friscon pormestari James Rolph jr. kuvernööriksi. Kehuvat hänen olevan parhaan miehen Californiassa. Tänne on oikein perustettu "Rolph for Governor" klubi jonka toimeenpanevassa komiteassa näkyy olevan miljoneereja, pankkilreja, maahuijareita, kaupungin pormestari ja 4 unioiden johtomiestä. Kaikkiaan 13. Siitä näkee millä kannalla työläisten aivovärkit vielä ovat kun he puustaavat ja äänestävät porvarien hyvää miestä, joilta saavat sitten mitä eivät haluaisikaan. — Sosialisteilla on myös kuvernöörin ehdokas, joka ajaisi työläisten etuja vaan työläiset porvarien kanssa yhdessä mustaavat oman luokan miestä ja luotetaan yhä ja aina vaan niihin makeileviin vihollisiin, jotka tuntevat meidät ainoastaan vaalien edellä. — Oi, koska heräjät sinä työn jättiläinen ja luotat itseesi? — Niin koska?

Naisia miesten töihin näkyy täälläkin rupeavan. No, ei siinä itse asiassa olisi mitään sanomista, jos he olisivat samalla palkalla kuin miehetkin, vaan kertovat, että he polkevat miesten jo ennestäänkin alhaisia palkkoja: esim. P. L. Co. sahamyllyllä kuuluu työskentelevän naisia $2.25 päiväpalkalla, josta työstä miehille on maksettu tuo mitätön palkka $3.25, jolla ei saa kun puolet elantoa jos on perheellinen mies. Valitetaan ettei ole miehiä. Eihän kukaan mies voi sillä palkalla enää tehdä työtä ja siinä syy ettei ole miehiä. Maksakoot kylliksi palkkaa, niin kyllä miehiä on. Tässäkin olisi niille porvaripolitikoitsijain talutusnuorassa oleville union miehille vähän tehtävää, että korjata tämäkin epäkohta. Ainakin Timberworkerien sopisi ottaa se huomioon, joidenka alaan se kuuluu. — Eiköhän ne korkeat elantokustannukset mahda naisiin tuntuakaan, vai tekevätkö he sitä miesten työtä säälistä rakkaita myllypohatoita kohtaan niin halvalla. Otti ja tiesi, vaan joka tapauksessa se on huono teko polkea miesten jo ennestäänkin liian alhaisia palkkoja. Se koskee kyllä teihin itseennekin jos vaan käsitätte asian. Se olisi kyllä miestenkin velvollisuus alkaa järjestää naisia kun olette kokeneempia niissä hommissa kuin me naiset.

Osasto on menettänyt paljon entisiä jäseniään, joista on enimmän hyötynyt W. Berkeleyn osasto, jonne menivät toverit John Peters ja Fred Lampi perheineen ja A. Räisänen ja A. Holm. O. Väisänen meni Portlandiin, Ore. ja ennemmin Vili Matson perheineen. Näissä menetti osasto tarmokkaat ja toimivat jäsenet. — Toveri Matti Piilolan täytyi mennä harjotusleirille. — Mutta onhan niitä tullut uusia tilalle, joten osaston jäsenluku taitaa pysyä ennallaan.

No niin, ehkä riittää tällä kertaa. Kesäloman jälkeen on Toverittaren lukijoilla enempi aikaa kirjotella paikkakuntauutisia. Se virkistäisi vähän vanhoja ja innostaisi uusia tilaajia. — Toveruudella,

Anna Williams.

RAY, MINN.

On tämä kesä taas mennä hurauttanut syksypuoleen. Niin on. Ei vain ole useammin tullut otettua esille mustetta ja kynää; ei ole tullut tervehdittyä tovereita tämän "kontrin" uutisilla. Nyt katkasen äänettömyyden ja puhallan ulos sanottavani. Paljon pakisemista ei tosin ole. Eletty on päivä kerrassaan, jokainen omalla tavallaan, siinä kaikki. Ei ole yhteispyrinnöitä, ei osastoa eikä muuta.

Arkiset touhut vain pitävät farmarin kireällä, vaikka jotkut arvelevat farmarin kuuluvaksi kapitalistiluokkaan! Jotkut vanhemmat maanviljelijät ovat löytäneet harrastuksen tavallaan. Punasen ristin hyväksi kuuluvat työskentelevän. Muutapa ei taida ollakaan esikoisempaa.

Usea mies täältä lähti Dakotaan elonkorjuuseen. Tuli tavanmukainen Dakota-kuume, joka vei sellaisiakin jotka eivät ole ennemmin sitä mukavaa maistaneet. Arvelivat, että tänä vuotena mahdollisesti ovat miehet vähissä ja palkat Dakotoissa tavallista paremmat, niin että kannattaa se matka tehdä. Saa nähdä mitä sieltä kuuluu.

Tänä vuotena on täällä erittäin hyvä marjavuosi. Emännät ovat kovin olleet hommassa saadakseen talven särpimiä säilöön. On kai niitä jonkun verran tuliluutkin kasattua. Sokerin puute vain tahtoo tehdä haittaa. Sitä kun saa niin määrältä, ettei se riitä joka soppaan. Arvelevat, että perunasato tulee myös hyvä, jos ei nyt viime tingassa halla koske. Taitaa se muutenkin olla lupaava tämä syksy joka viljasta.

Tähän se taitaa taas supistua tämä tarina. Kun en osaa kertoa tämän hirveämpiä, niin jospa lopetan. — Monet terveiset tutuille ja tuntemattomille. — Helmi M—n.

TACOMA, WASH.

Koville ottaa saada vakituista kirjeenvaihtajaa Toverittarelle. Jokaisessa kokouksessa koetetaan se saada valituksi, mutta turhaan. Kullakin ovat omat "esteensä" vaikka ei luulisi ainakaan kykyjä puuttuvan, sillä onhan meillä tietääkseni kaksi toveritarta oikein palkinnon saaneita, puhumattakaan miehistä. Kyllähän hekin — miehet — voisivat kirjottaa naisten lehteen, vaikka sen "Joonaksen" tapaan naisirvikuvista tai miesmäisistä naisista. —

Pieni on joukkomme täällä, mutta pienenäkin joukkona me kannamme osallemme tulevat velvollisuudet. Maksettavia laskuja on joka kokouksessa, mitkä nurisematta maksetaan. Viime kokoukseen oli tullut Wilkesonin osastolta kahden dollarin lasku "Häväistys" nimisen kappaleen lainaamisesta. Minun mielestäni haiskahti vähän porvarilliselta koko laskun lähettäminen. Me täällä olemme tavanneet lähetellä kappaleita lainaksi naapurikaupunkeihin kun ovat maksaneet postikulut.

Osastomme nyrkkilehden toimittaja antoi sellaisen haasteen osaston jäsenille, että jos ei tule vähintäin kolme kirjotusta ulkopuolelta toimituksen "Kehittäjään", niin lehti ei ilmesty. Tämä olisi painettava mieleen ja kirjotettava lehteen, että se voi ilmestyä 31 p. t. k. iltamiin. Samassa iltamassa esitetään myöskin kappale "Nolla" ja paljon muuta hyvää. "Kehittäjän" toimituksen osote on: H. Ruuttila, Box 50 Ferry, So. Tacoma.

Sanotaan, että kun hyvästi maksaa, niin hyvästi pääsee. Tacomassa

KATSAUKSIA

SOSIALISTILEHTIÄ TAAS SULETTU POSTISTA.

Vanha puoluelehtemme Milwaukee Leader on kielletty postista, joka merkitsee melkein samaa kuin lakkauttaminen, sekä kolme muuta lehteä, Novy Mir, venäläinen lehti New Yorkissa ja Albatts ja Cronoca Sovversiva Lynnissä, Mass. — Pian ovat kaikki todelliset sosialistilehdet ja julkaisut tässä maassa lakkautettu. Kohta ei amerikalainen työväestö saa lukea muita tietoja kuin niitä, mitkä ovat kapitalistien luokkaetuseulan läpi käyneitä. Ainoat "työväenlehdet", jotka saavat häiritsemättä ilmestyä, ovat ne porvarillisten sosialistiluopioiden ulosantamat vihelläiset tuotteet, vanhoilliset gompersilaiset unioiden julkaisut ja jotkut sosialismia vastustavat "työväenlehdet." — Totuus siis tulee olemaan kapitalistisen rahaetujen prostituoeraaman sanomalehdistön armoilla jossa ei ole vielä milloinkaan ollut tilaa puhtaalle totuudelle. Kun rehelliset, rohkeat sosialistilehdet eivät ole enään julistamassa totuutta suurille työväenjoukoille, saa mätä katala ja valehteleva kapitalistinen lehdistö kaikkien inhottavien apuriensa, ulkomaalaisten kirkollisten ja muiden vanhoillisten rakkien avulla rauhassa saastuttaa ja myrkyttää työväestön mieltä.

Englannin työläisnaiset eivät suostu polkemaan palkkoja.

Yli kolme tuhatta rautatievaunujen naiskonduktööriä lakkoutui Lontoossa t. k. 17 p. syystä, kun heille ei myönnetty viiden shillingin "bonusta", joka myönnettiin miehille. Miehiset konduktöörit ovat asettuneet naisten puolelle ja ovat yhtyneet myötätuntoisuuslakkoon, sikäli kun heitä on vaadittu naisten tilalle. Moottorimiehet ovat myöskin yhtyneet myötätuntoisuuslakkoon. T. k. 19 p. oli jo 15,000 miestyöläistä mennyt myötätuntoisuuslakkoon katuvaunnaisten puolesta ja tuhansittain moottorivaunuja on joutilaina. Lakko uhkaa levitä yli Englannin. Katuvaunutyöläisten unio on päättänyt kutsua kaikki 30,000 jäsentään lakkoon yli maan. — Sietäisipä amerikalaisten työläisnaisten ottaa oppiakseen englantilaisten sisariensa toiminnasta, koska yli maan kuuluu että naiset tekevät entisiä miesten töitä pienemmillä palkoilla kuin miehet. Englantilaiset naiset eivät näy sallivan muutamanlaisen isänmaallisuudenkaan sotkea luokkaetujensa turvaamispyrkimyksiä.

Korkea maidon hinta ja pienet lapset

Kapitalistiset lehdet ovat melkein joka sunnuntai asettaneet hartaan kirkkonaamarin naamalleen ja itkeneet suuria krokotiilin kyyneleitä suuresta pienten lasten kuolevaisuudesta tässä maassa ja ovat samalla toivoneet, että lasten suojelustoimiston työ tuottaisi hyviä ja kauas kantavia tuloksia. Mutta hartaat toivomukset eivät estä maitotrustia kaikkialla nostamassa maidon hintaa ja siten yhä aiheuttamasta lasten kuolevaisuutta, sillä kun maito maksaa niin tavattoman paljon ja työläisten palkat ovat korkeisiin elinkustannuksiin nähden pieniä, eivät he voi ostaa pienokaisilleen tätä heille välttämätöntä ravinto-ainetta — maitoa. Kun kansan varoilla kerran kustannetaan lasten suojelustoimistoa, niin miksi eivät herrat virkailijat kaikkialla auta toimiston työtä, asettamalla kaikille maitotaloutta ja maitoliikettä koskeville tavaroille mahdollisimman alhaiset hinnat ja miksi ei yleensä ryhdytä kaikenlaisiin toimenpiteisiin, joiden avulla ravintoaineiden hintoja voitaisiin alentaa ja työläisten työpalkkoja ylentää, sillä tilastot (ei työläisten tekemät) osottavat, että pienipalkkaisten perheiden lasten kuolevaisuus on suurin.

Kun lapsille ei kannata laittaa leikkikenttiä.

Chicagossa on viime 19 kuukauden ajalla loukkaantunut 10,489 ihmistä — enimmäkseen lapsia — autojen takia ja 578 on saanut surmansa, joko autojen yliajamana tai auto-onnettomuuksissa. — "Lapset ovat yhteiskunnan suurin rikkaus", sanotaan aina, mutta tälle tärkeälle varallisuuden haaralle ei vain kannata laittaa leikkikenttiä, ei vapaita lastentarhoja eikä mitään tilaa, missä he voisivat leikkiä joutumatta herrasväen autojen runneltavaksi ja tapettavaksi. Köyhälistön lasten ainoa paikka on katu, jossa he saavat kasvaa hevosten ja koirien seassa, sillä köyhälistön kodeissa ei ole pihamaita eikä lastenkamareita ja kun äidit ovat ansiotöissä, niin missäpä lapsukaiset muualla ovat kuin kadulla, jossa tolsetkin lapset ovat. Lapsille ei kannata laittaa leikkikenttiä, vaan sensijaan kannattaa "korjata heidät kaduilta vetelehtimästä tehtaisiin," kuten eräs lapsityötä puolustava olento sanoo.

Lapsityökysymys Itävallassa.

Yhtenä tärkeimpänä niistä monista yhteiskunnallisista kysymyksistä, jotka ovat tulleet etualalle sodan kautta ja vaativat pikaista ratkaisua, on nuorisosta huolehtiminen. Kysymystä on ryhdytty vakavasti harkitsemaan Itävallassa ja wieniläinen sosialistilehti, Arbeiter Zeitung julkaisee Itävallan parlamenttikomitean raportin tästä kysymyksessä. Toimitettuaan perinpohjaisen tutkimuksen tässä asiassa, komitea huomasi Itävallassa vallitsevan surkuteltavan tilanteen. Se ilmottaa, että enemmän kuin kolmasosa kaikista koululapsista tekee jonkunlaista työtä. Styriassa, Garinthiassa, Silesiassa ja Bukovinassa työssä käyvien lasten luku nousee 45—52 prosenttiin, ala-Itävallassa 28 prosenttiin ja Istriassa 23 prosenttiin. Joissakin piirikunnissa kaikki kouluijässä olevat lapset kävivät työssä. Jokaisesta sadasta 6—8 vuoden välillä olevasta koululapsesta oli 18 työssä, 9—10 välillä olevista 35; 11—12 vuoden välillä olevista 50; ja 13—14 välillä olevista 52. Kaksi viidettä osaa näistä lapsista on ollut työssä kuuden-